

Parking

| | ■ | | | | | | | | | | | | | |

Za brak zaparkowanego kursora grozi blokada i wizyta w wujka google w celu uiszczenia kary

OIAK Kolokwium termin 0 => **wyniki** <https://www.facebook.com/groups/175246409273826/509672839164513/>

Alternatywne opracowanie zadań 1,2,4:

;Strona 1 (zad 1, 2): <https://www.dropbox.com/s/z6kmcfrfdok681/Strona%201.jpg>

Strona 2 (zad 4): <https://www.dropbox.com/s/1f30vbux38bkw6m/Strona%202.jpg>

//są gdzieś jego wykłady albo jakieś inne prezentacje? czy coś...

//On nie ma swoich wykładów, cały semestr jechał na wykładach od Biernata, **przy czym slajdy po raz pierwszy oglądał na wykładzie...**

//a na tych slajdach jest to co w tym kole?

//Niestety nie. Slajdy biernata mają mało wspólnego nawet z kołami Biernata.

// Podczas kursu nawet nie wspominał o poniższych zagadnieniach.

//No to niefajnie.

// wg mnie z tematem są związane zadania 4 i 5 :D dobre koło

nie mam zielonego pojęcia jak cokolwiek stąd ruszyć, :/ a myślałem że umiem

// apropos oceny końcowej: u ludzi na grupie z 2011 (rok wyżej) krąży plotka, że u Biernata przelicznik jest następujący:

```
if ( (ocena_z_lab*100/5.5 + ocena_z_proj*100/5.5 + ile%_z_egz)/3 > 50)
    "zaliczasz";
else "no trudno";
```

W zeszłym roku tak było. Czy w tym też? Opinie są rozbieżne.
założmy, że od 50, w razie co będzie miłe rozczarowanie

to je patronik nie b'ernat

Treści zadań:

1. Narysuj schemat sumatora prefiksowego $d_0 \% 3 + 3$ bitowego w architekturze $b_0 = 0$ - Kogge'a Stone'a; $b_0 = 1$ Sklanskyego i pokaż ich działanie dla dwóch dowolnych wektorów wejściowych

Sklansky - oczywiście uciąć do zadanej liczby bitów

//a dokładnie co oznacza ten zapis $d_0 \% 3 + 3$? i co oznacza $b_0 = 0$?

// d_0 - najmniej znacząca cyfra indeksu

// $\% 3$ - modulo 3 (reszta z dzielenia przez 3)

// $+3$ - plus (dodac) 3

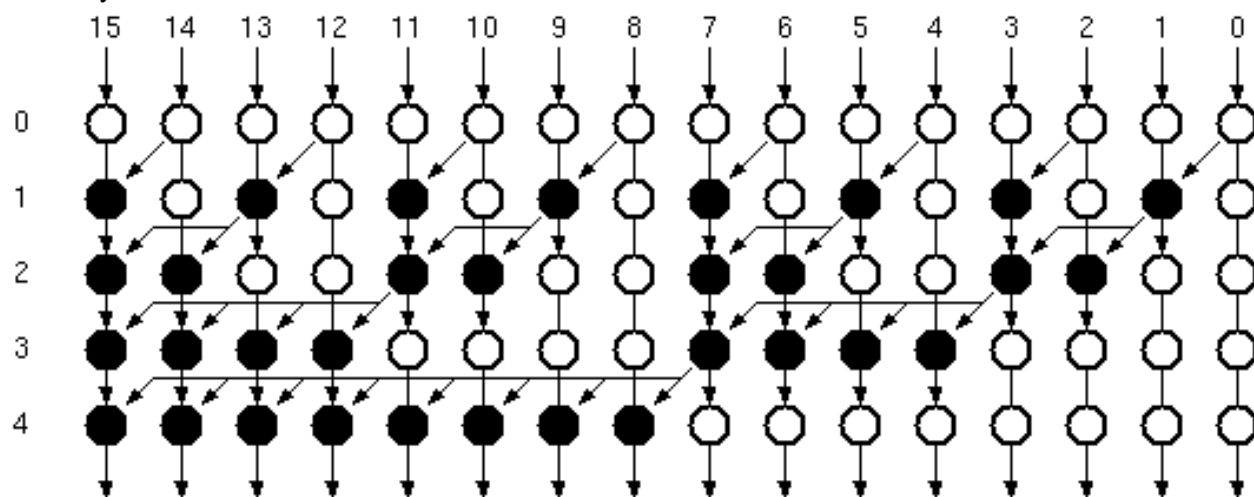
// b_0 - najmniej znaczący bit numeru indeksu - $b_0=0$ indeks parzysty, $b_0=1$ nieparzysty

//czyli gdy indeks kończy się na np. 0 to mamy narysować sumator 3-bitowy w arch. Kogge'a Stone'a. czyli z tego rysunku poniżej mają zostać tylko kolumny 0, 1 i 2 ?

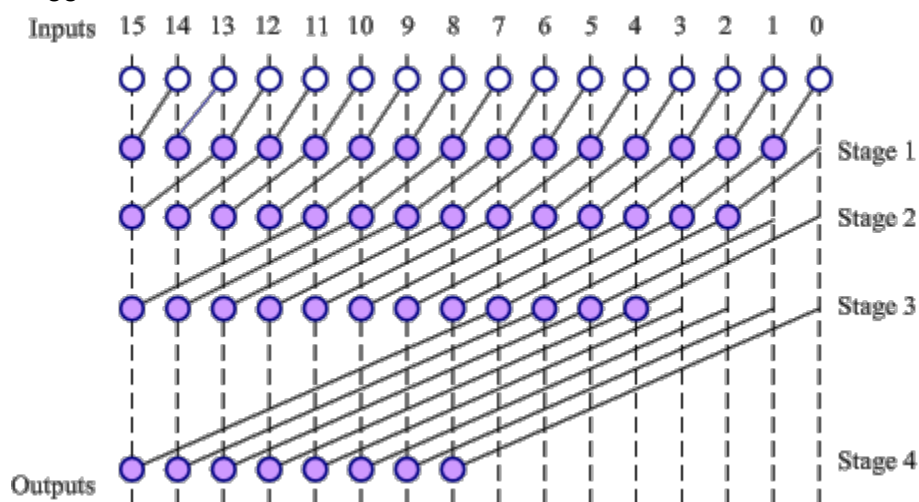
// chyba tak

//na pewno tak jest, że się po prostu obcina kolumny

Sklansky:

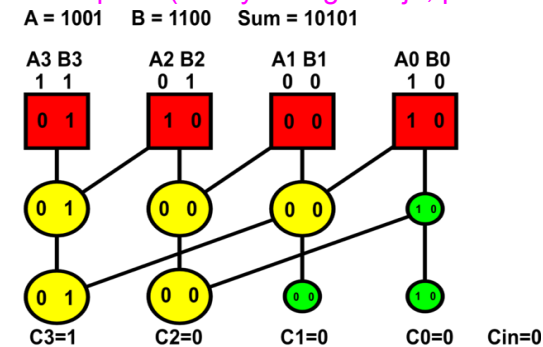

Kogge-Stone:

a jak pokazać przykładowe działanie tego na dowolnych wektorach?

A no np tak: (wzory się zgadzają, przerobiłem parę przykładów, dla różnych dł. słów wejściowych)

Dla Sklanskiego wzory zostają takie + same, tylko inny

schemat.

Ostatnia suma jaką należy obliczyć (dla powyższego przykładu) to S3, a S4 to po prostu przeniesienie z poprzedniej pozycji.

czy w ostatnim elemencie musimy dodać kreskę w przód? tzn. ostatnie przeniesienie? w przykładzie wyżej na najstarszej pozycji sumujesz 1 + 1 i tracisz wynik bo na tej pozycji zostaje 0 a 1 ma przejść na następną. Jak nie ma kolejnego wyjścia na starszą pozycję to tracisz najstarszą pozycję.

Ogólnie tak: oprócz powyższego znalazłem jeszcze inny schemat z obliczonym przykładem i również nie miał on żadnej kreski przy ostatnim elemencie. Teoretycznie można dodać taką kreskę, w praktyce nie uważam tego za konieczne, dość intuicyjne jest że na ostatnią pozycję wyskoczy nam przeniesienie z poprzedniej.

//gdyby ktoś się zastanawiał, to przy wzorze na sumę P_i jest P pochodzącym z czerwonego kwadratu a nie z góry (na rysunku z dołu bo rośnie w dół) drzewa jak G w przypadku C_i

2. Dwie liczby zmiennoprzecinkowe, z tą różnicą, że mantysa ma 7 bitów, która jest szesnastkowo zapisana jako $A = h_3h_2h_1h_0$, $B = h_1h_2h_3h_4$. Podaj sumę oraz iloraz tych liczb, podaj wyniki dziesiętnie i szesnastkowo.

//czyli 1 bit to znak, 8 bitów to wykładnik i 7 bitów to mantysa.

Dla np. 198691

	Z	E	M
A: 8691	1	00001101	0010001
B: 9689	1	00101101	0001001

Skorzystajmy z metody dzielenia nieodtworzącego

$$\begin{array}{r} (0)1101111 | \quad (0)1110111 \_ \\ \underline{\hspace{1cm}(0)} | \quad \underline{\hspace{1cm}} \\ (1)0010001 | : (1)0001001 \\ + (0)1110111 \end{array}$$

(0)0001000 poddaje się to się robi dotąd aż są liczby za skalą a tu nie ma zdanych xd

Z- znak

E- wykładnik

M- Mantysa / Po tomczakowym mnożniku (wg. tomczaka określenia mantysa się już nie używa)

Tutaj chyba będzie po prostu B, A jest mniejsze od $B \cdot 2^{31}$ -krotnie, więc A nie ma żadnego wpływu. Mam rację?

Schematy ogólne:

-Dzielenie - dzielimy mantysy odejmujemy wykładniki i najprawdopodobniej dodajemy do wykładnika tyle ile trzeba było przesunąć przecinek aby wyrównać mantysy wynikowa żeby była postaci 1,1010101

-Mnożenie mnożymy mantysy dodajemy wykładniki i jak wyżej dalszy ciąg

W obydwu przypadkach pamiętamy o zamianie przy operacji dodawania i odejmowania na +N czyli negujemy wszystkie bity oprócz najstarszego wykonujemy operację wynik zamieniamy spowrotem na podstawie 2 czyli negujemy wszystkie bity oprócz najstarszego poraz kolejny. Przy dodawaniu wyrównania już nie zamieniamy na +N tylko dodajemy w dwójkowym

-Odwrotność - zamieniamy tak jak wyżej z +N na 2 czy na odwrot znaczy tak jak wyżej opisane jest. Po zamianie obliczamy odwrotność liczby to chyba każdy wie jak w u2 zrobić

Znowu zamieniamy na +N

Dzielimy 1 przez mantysę przesuwamy przecinek aby liczba bitów licznika i mianownika była taka sama. Przesuwamy przecinek w prawo do pierwszej jedynek. Na koniec odejmujemy od wykładnika tyle ile trzeba było przesunąć.

Rozwiązanie dzielenia:

teraz trzeba popisać na kartce :D:D

A potrafi ktoś zrobić dodawanie?

W dodawaniu to się normalizuje do liczby większej, bo ta mniejsza jest mniej istotna.

Wzór jest taki że $M1 \cdot 2^{E1} + M2 \cdot 2^{E2} = 2^{E2}(M1 \cdot 2^{(E1-E2)} + M2)$ przy założeniu że $E1$ jest większe niż $E2$. Zaczepnięte z ćwiczeń u Postawki.

Wzór to wiem, też mam nawet od niej notatki. Mam przykład z ćwiczeń, gdzie $E2$ jest mniejsze od $E1$ dokładnie o 3 i wtedy po prostu mnożymy mantysę drugiej liczby (wraz z ukrytą jedyneką) razy 2^{-3} , ale w przypadku mojego nr indeksu z dzisiejszego koła dostaje liczbę o 32 mniejszą, to co, 2^{-23} ? Chyba nie za bardzo o tyle przesunąć w lewo.

Nawiązując do powyższego problemu - przesunięcie o 23 w lewo/prawo, dodanie i powrót do postaci bez przesunięcia nie ma prawa zmienić wyniku który jest zapisany na 8 bitach (zmiana będzie obserwowana dopiero przy 23 bicie, a po powrocie i zachowaniu precyzji będzie całkowicie niewidoczna). Wobec tego zamiast robić przesunięcie i pisać 30 bitowe liczby można słownie opisać cały proces i wynik takiego dodawania napisać w kolejnej linijce.

OK, to przykładowo może ktoś rozpisze dodanie takich dwóch liczb?

0 00001110 0010101

0 00101110 0000000

S wykładnik   mantysa

Jak te wykładniki się wyrównuje, mają być całkowicie sobie równe (tzn odpowiednie bity mają się zgadzać?). - chyba tak, w sumie napewno tak || no dobra, akurat w podanym przykładzie wykładniki różnią się tylko jednym bitem, na pozycji 5., czyli różnią się o 32. Jak to wyskalować?

Masz pierwszą liczbę: $1,0010101 \cdot 2^{(-113)}$ i drugą $1,0000000 \cdot 2^{(-81)}$

Robisz tak: $1,0010101 \cdot 2^{(-32)} \cdot 2^{(-81)}$ z pierwszą i masz $0,0000000 \cdot 2^{(-81)}$ (jakoś tak), dalej je sumujesz i wychodzi ci $1,0000000 \cdot 2^{(-81)}$ i koniec - **tak mi się wydaje, poprawcie mnie jak źle**

// jak mnożysz przez $2^{(-32)}$ to przesuwasz wszystkie bity o 32 pozycje w prawo

Wykładnik jest zapisany w postaci +N, chyba, sam nie wiem już

Zgadza się, ale jakbyśmy chcieli zapisać wynik dwójkowo, to do wykładnika -81 dodajemy obciążenie? - $81 + 127 = 46$, i to jest wykładnik wynikowy? Czy liczba wynikowa będzie ujemna (ze znakiem 1) i wykładnikiem o wartości 81?

Nom na to wygląda. Podczas sumowania dwóch liczb gdy jedna jest dużo mniejsza od drugiej to ta mniejsza nie ma żadnego wpływu. Pozostaje po prostu ta większa liczba. Czyli wynik będzie taki sam jak ta druga liczba.

3. Jest dany procesor o 4-bitowym słowie rozkazowym i poniższym kodowaniu rozkazów. Zapisać program w postaci mnemoników i podać wartości w rejestrach po wykonaniu 4 rozkazów: h_3, h_2, h_1, h_0 . Wartości początkowe rejestrów to 0.

1) ii v 0   ld \$v, %ri $r_i = v$

2) ii j 1   add %ri, %rj $r_j = r_i + r_j$

Próba rozwiązania:

Osobiście nie rozumiem w pełni polecenia, ale widziałem próby rozwiązania tego zadania w następujący sposób:

założmy nr indeksu 200763

$h_3 = 0h = 0000b$

$h_2 = 7h = 0111b$

$h_1 = 6h = 0110b$

$h_0 = 3h = 0011b$

(kolejne bity traktujemy jako kolejne pozycje w tych schematach iiv0, iij1)

//A jak dokładnie wyliczane są te ii? h2=7h=0111b czyli 2 starsze bity będą tym ii - 01? A potem to kolejny bit (tutaj 1) to będzie ta wartość j? I co potem z tym ostatnim bitem co zostaje oraz liczbą 1 (ii '1')?

// ostatni bit, który zostaje determinuje która instrukcja ma zostać wykonana.

jak 0 na końcu: ld

jak 1: add

//Oki, dzięki, a co z tą liczbą która jest w kodzie (po v jest to 0 a po j jest to 1)?

No przecież ci napisał właśnie.

//Myślałem że chodzi o ten ostatni bit z tej liczby 7h=011'1'b

No bo właśnie chodzi. Na podstawie tego ostatniego bitu w liczbie decydujesz czy to ma być ld czy add.

//Oki, teraz rozumiem :D

Jesteś pewien, że rozumiesz?

//0101b: ii = 01 v/j = 0? instrukcja add=1?

Nom. Tylko, możliwe, że jutro będzie trochę inaczej ale już jak wiadomo o co tu chodzi to będzie łatwiej zrozumieć. No chyba, że da identyczne.

Rozkaz h3: zero na końcu czyli instrukcja 1):

ii = 00, v=0, stąd rozkaz: ld \$0, %r0

r0 = 0

rozkaz h2: jeden na końcu czyli instrukcja 2):

ii = 01, j = 1 zatem rozkaz add %r1, %r1

r1 = 0

rozkaz h1: zero - instrukcja 1):

ii = 01, v = 1 zatem ld \$1, %r1

r1 = 1

Rozkaz h0: jeden - instrukcja 2):

ii=00, j=1, stąd rozkaz: add %r0, %r1

r0 = 0; r1 = 1

4 Jest dany fragment kodu procesu. Rand to funkcja generująca wartości od 0 do wartości w rejestrze. Ile procesów można uruchomić, jeśli rozmiar pamięci głównej to 1024 MB.

```
mov $h03, %eax
mov $0x100000, %ebx
mul %ebx
```

begin:

```
mov %ebx, %eax
```

```

    rand %eax
    mov %eax,(%eax)
loop begin

```

Rozwiązanie:

$0x100000 = 1048576$ bajtów = 1024KB

Schemat działania:

1. dla indeksu na przykład 200999 leci 93h do eax (nieistotne)
2. wrzucić $0x100000$ do ebx
3. $93h * 0x100000 \rightarrow$ eax (nieistotne)

btw petli nie będzie bo ecx nie ustawione (albo śmieci i random będzie)

4. przenieś ebx ($0x100000$) do eax (więc i tak wynik mnożenia jest nadpisywany)
5. losuj random z przedziału $<0, 0x100000>$ (0, 1024KB)
6. wrzucić wylosowaną liczbę do miejsca w pamięci o takim adresie jak wylosowana liczba

No i tu jest lipa bo nie można tak sobie pisać po pamięci losowo. Każdy z procesów i tak będzie nadpisywał pamięć w przedziale $<0, 1024KB>$. Nie wiadomo też co znajduje się pod tymi adresami. Generalnie na żadnym systemie to raczej nie ruszy(SIGSEGV). Moim zdaniem odpowiedź to 0.

Bzdura. ~Mariusz Banach.

A więc panie Banach kontynuujmy dyskusję którą rozpoczęliśmy przy Patroniku

Ja twierdzę, że jest coś takiego jak kontrola dostępu do pamięci (i codziło mi o przypadek uruchomienia tego w systemie operacyjnym, nie na gołym żelazie, czy czymś archaicznym bez tych mechanizmów)

na x86_64 wersja c++11

```
#include <random>
```

```
#include <iostream>
```

```
using namespace std;
```

```

int main (int argv, char** argc){
    long int address;
    int *wsk;
    while(true){
        address = rand();
        wsk = (int*)address;
        *wsk = address;
        cout << "Zyje" << endl;
        system("free -m");
    }
}

```

efekt wykonania:

```
Zacate:/home/dwozniak/tmp # g++ -O0 -g3 kod.cpp -std=c++11 -o kod
```

```
Zacate:/home/dwozniak/tmp # ./kod
```

Naruszenie ochrony pamięci

ew. asm na 32 bit

```
.text
```

```
.global main
```

```
main:
```

```
    call rand
```

```
    mov %eax, (%eax)
```

```
    jmp main
```

```
Zacate:/home/dwozniak/tmp # ./kod-asm
```

Naruszenie ochrony pamięci

Dlatego twierdzę, że wątki same by się zabijały i odpalaj je w nieskończoność. Pomińmy już podział pamięci na kod i dane i że system może pilnować żeby pamięć wykonywalna była read-only, gdzie w nią też możemy trafić

Druga bzdura. ~**Mariusz Banach**

Kod powyżej zaprezentowany generuje odwołania do losowych miejsc w pamięci. Tak w zasadzie, nawet nie losowych bo nie zaszła inicjalizacja ziarna kongruentnego generatora liniowego (rand() - brak funkcji srand). Także wywoływane jest odniesienie do cały czas tego samego adresu pamięci. Teraz tak, każdy proces ma swój obszar roboczy (Working Set). Pamięć procesu, opisana mapą pamięci (w linuxie znajduje się stosowny plik w /proc/pid/), opisuje, który region pamięci do czego służy i jakie ma przywileje / flagi. Domyślnie, przestrzeń wirtualną procesu - w systemach 32 bitowych, jest obszar $2^{32} = 4\text{GB}$, co oznacza, że wirtualnie proces ma 4GB pamięci roboczej. Odwołując się pod obszar z wylosowanego adresu z rand'a, wywoływana jest sytuacja skoku do komórki, która najpewniej nie została zaalokowana (strona pamięci, zawierająca ten konkretny bajt / adres). Innymi słowy, jeśli rand() zwróciło 0x102345, zaś strona pamięci 0x100000 nie została ZAALOKOWANA, a następuje odwołanie do tej strony w pamięci - to siłą rzeczy rzucany jest SIGSEGV (w Windowsie Memory Access Violation). Kłaniają się podstawy działania systemów operacyjnych starszaki. :-)

W przypadku kodu doktora Patronika, na skutek translacji adresów wirtualnych (u nas rand %eax zwraca między <0, 0x100000>) każdy proces ma zajęty inny zbiór ramek pamięci fizycznej. Tak więc program A z kodu Patronika może odwołać się do np. 0xabc, zaś program B do 0x12cd. Na tym polega separacja procesów, nie ma tu mowy o nadpisywaniu pamięci programu A przez program B. To są czasy systemu Win95 / DOS, nie WinNT.

Mam nadzieję, że to zakończy dyskusję. Pozdrawiam, **Mariusz Banach**.

//Czyli ile takich procesów może zostać odpalone?

Odpowiedź do zadania znajdziesz w opracowaniu alternatywnym, którego link zamieściłem na początku tego dokumentu.

Odpowiedź zgodną z praktyką, udzielam: nie wiadomo ile. Jest to zależne od dostępnych zasobów pamięciowych danego systemu oraz metod jego modułu zarządzania pamięcią. W przypadku systemów z pamięcią Swap, lub plikami wymiany (pagefile.sys / Windows), lub mechanizmami ReadyBoost (posługiwanie się USB tak jakby był przedłużeniem pamięci RAM / Windows) - tam system ma większą pulę pamięci do dyspozycji w celu alokacji procesów. Innymi słowy - nowoczesne systemy operacyjne zdolne są do obsługi większej ilości procesów, niż zdolna jest pomieścić pamięć fizyczna.

5. Podaj definicję lokalności b0=0 - czasowej, b1=1 - przestrzennej

1. Lokalność czasowa oznacza tendencje do powtarzania odwołań, realizowanych w niedawnej przeszłości.
2. Lokalność przestrzenna oznacza tendencje do odwołań do obiektów umieszczonych w obszarze adresowym obejmującym obiekty, które były już użyte w programie.

Nowim Madej 200770

Organizacja i Architektura Komputerów. Egzamin, termin 0. 17.06.2014

Czas: 40 min. Używanie kalkulatorów: zabronione. Do notatek służy druga strona kartki. Przejrzysty zapis obliczeń ułatwia mi rozstrzyganie przypadków niejednoznacznych. Życzę Wam powodzenia – Piotr Patronik

Imię i nazwisko: Nowim Madej Numer indeksu: 200770 $h_3h_2h_1h_0$ Punkty: ...../25

1. (5p) Jest dany procesor o 4-bitowym słowie rozkazowym i poniższym kodowaniu rozkazów. Zapisać program w postaci mnemoników i podać wartości w rejestrach po wykonaniu 4 rozkazów (zapisanych szesnastkowo): h_3, h_2, h_1, h_0 zakładając, że wartości początkowe rejestrów wynosiły 0.

$ii\ v\ 0\ ld\ Sv, \ r_i \quad r_i = v$
 $ii\ j\ 1\ add\ r_i, \ r_j \quad r_j = r_i + r_j$

2. (4p) Narysować schemat sumatora prefikсового ($d_0\%3$)+3-bitowego w architekturze $h_0=0$ – Kogge-Stone'a, $h_0=1$ – Sklansky'ego i przedstawić jego działanie dla dwóch dowolnie wybranych (różnych i niezerowych) wektorów wejściowych.

3. (6p) Są dane dwie liczby zmiennoprzecinkowe w standardzie podobnym do IEEE 754 z tą różnicą, że mantysa ma 7 bitów która jest szesnastkowo zapisana jako $A=h_3h_2h_1h_0$ i $B=h_3h_2h_1h_0$. Obliczyć i podać ich sumy i ilorazy, tj $A+B$ i A/B , wyniki podać dziesiętnie i szesnastkowo w formacie źródłowym. W przypadku nie-liczby, wykonać tylko operacje na mantysach.

4. (5p) Jest dany fragment kodu pewnego procesu. Niech rozkaz `rand` ładuje rejestr wartością zmiennej losowej wg rozkładu jednostajnego z przedziału od 0 do wartości z rejestru. Ile takich procesów można uruchomić, jeżeli rozmiar dostępnej pamięci głównej wynosi 1024MB?

```
mov $a1, 0xax
mov $a2, 0x00000000, %eax
mov %eax, %eax

loop1:
    mov %eax, %eax
    rand %eax
    mov %eax, (%eax)
    loop loop1
```

5. (5p) Podać definicje lokalności: $h_0=0$ – czasowej, $h_0=1$ – przestrzennej.

Tutaj zdjęcie

e: